

Zelei Miklós

A kettézárt falu

Nagyszelmenc-Kisszelmenc ungvideki ikerfalu nagyszelmenci részét már a XV. században említik, Kisszelmenc a középkor második felében alakult faluvá, neve a mohácsi vész után tűnik fel. Az ikerfalu évszázadokon át egybeépülve, szerves egységként élte az életét, a trianoni békeszerződés után Csehszlovákiához került, 1938-44 között újra Magyarországhoz tartozott, ezután a szovjet-csehszlovák határral kettézárták. 1944. november 26-án – amikor a vidéken még folytak a harcok – Munkácson összeültették a Népbizottságok I. Kongresszusát, amely kényszerszavazással mondta ki „az ősi ukrán földek”, Kárpátalja és Szovjet- Ukrajna „újraegyesítését”.

A határügyeket a 4. ukrán front politikai tisztjei intézték, gazdasági érvekkel, fenyegetéssel és csábítással vették rá a kisszelmenci bírót, hogy írásban kérje a falurész felvételét a Szovjetunióba: „Ha itt lesz a határ, a nagyszelmenci gazdák földje is a maguké lesz”. Ugyanakkor a nagyszelmenci bírót is hosszan agitálták, hogy írjon alá hasonló felvételi kérelmet, ő azonban erre nem volt hajlandó. Mire leváltották, és megfelelő személyt találtak volna a helyére, addigra a határkérdések lezárultak. A Szovjetunió széthullása és Csehszlovákia szétválása után Kisszelmenc jelenleg Ukrajnában, Nagyszelmenc Szlovákiában van.

Kronika obce

Veľké Slemence

Okres: Trebišov

Kraj: Východoslovenský

Az 1967-ben megkezdett nagyszelmenci krónika nem tér ki arra, hogy az ikerfalut a határral mikor, hogyan zárták ketté. A tényt közli, hogy a községben a közbiztonsági szervek határvédelmi alakulata működik, s a lakossággal karöltve védi a határ sértetlenségét, valamint a magán- és szocialista vagyont. Az alakulat parancsnokai: Szovják Vaszily, Pribula Ján, Doratovie Pavel, 1966-tól Pastrnák Ján.

1966-ban a lakosok kérelmére és a közbiztonsági szervek javaslatára a határkörzetben megindul az államhatáron való átkelés fontos családi ügyekben. Így a polgároknak már nem kell Mátyórcra átjárni, mivel a községben is engedélyezik az átkelést. Komolyabb határsértés a lakosság részéről az 1966-os évben nem történt.

1967

Júniusban megkezdődött a kelet-szlovákiai síkság rendezésének második szakasza. A község határát csatornázták. A csatornákból kikerült földből betöltötték a Kertalja utca, az úgy nevezett Gödrök köz egy részét, 12 000 Kcs értékben. Ugyancsak feltöltötték a község alacsonyabban fekvő utcáit, a park mellett a Benyiczky kanyart, a Lókákat. Ezt az alkalmat a polgárok is felhasználták arra, hogy feltöltsék mélyebben fekvő telkeiket.

A helyi nemzeti bizottság kiköveztetta a park melletti mellékutcát, az újonnan épült szövetkezeti irodához vezető Győzelem utcát, javíttatta az országhatárhoz vezető utcát és a Szoroskát.

1969

A nemzeti bizottság megjavíttatta és óvodává építtette át a volt csendőrlaktanya épületét, mintegy 110 000 Kcs értékben. Portalaníttatta az államhatár felé vezető utat és a park körüli utcát, 150 000 Kcs értékben. Kivülről javíttatta és festette a kultúrházat, belülről festette az iskolát és az ablakait 40 000 Kcs-ért.

A község központja a közepén lévő tér. Utcái: a Dobóruszkából Ptruksa felé vezető aszfaltozott út, a Fő utca; az államhatárhoz vezető út, a Felszabadulás utca; a szövetkezet irodájához vezető út pedig a Győzelem utca. A Szoroska Május 1. utca, a csendőrlakások utcája a Lenin utca. A nemzeti bizottság munkáját bírálja, hogy az utcák és a kerítések építése nem irányított, azok nem szimmetrikusak, nem esztétikusak.

A községben 7 tagú közbiztonsági határvédelmi szervezet (csendőrség) van, parancsnokuk Pastrnák Ján főhadnagy.

1971

A nyár folyamán befejeződött a községi utak (a határ felé vezető út, a park körüli út, a Szoroska, a szövetkezet irodájához, és a csendőrlakások előtt vezető út) portalanítása, aszfalttal való bevonása, mintegy 300 000 korona értékben. Fatartó készült az óvodához. Az év folyamán javították ki a községet bekötő állami műutat is.

1973

A községfejlesztés terén ebben az évben továbbépítették a járdát, körülbelül 500 méteren, és pedig Tóth Jánostól az országhatárig. Befektetés 55 000 korona, a mű értéke 80 000 Kcs.

(1974

Ötven darab vasrudat betonoztak be az utcák mentén, amelyekre az állami zászlókat tűzik ki a jelentősebb állami ünnepek alkalmával. A szemléltető agitáció – plakátok kiragasztása – céljából hat darab vasállványt építettek.)

1990

Január hideg idővel kezdődött. Községünk legidősebb lakosa 9-én este 11-kor váratlanul meghalt. Iván M. József 100 évet és 6 hónapot élt. Ő volt az első a faluban, aki ilyen sokáig élt.

A politikai változás községünk életében is változásokat hozott. Megszűnt a helyi pártszervezet vezető szerepe. Megalakult a helyi akcióbizottság, azaz a „politikai fórum” – Nyilvánosság az Erőszak Ellen.

A január 13-án tartott polgári fórumon a következő gondolatokat fogalmaztuk meg:

1. A gáz bevezetése.
2. Kultúrház építése.
3. Orvosi rendelő, fogászat helyreállítása.
4. Új üzlethálózat építése.
5. Rokonlátogatás engedélyezése a falu határán túl.

A kérelmeket jegyzőkönyvbe foglaltuk, és továbbítottuk a járásra.

Május 12-én este fél nyolckor az Együttélés és a Kereszténydemokrata Párt választási előadást tartott. Az Együttélési Mozgalom nagykaposi vezetője arról beszélt, hogy a határokat nem ide-oda kell rakosgatni, hanem fel kell nyitni, hogy szabadon járhassanak az emberek. Elképesztő, hogy egy falut kettévágjon a határ.

Községünkben nagy esemény történt. Szeptember 9-én megengedték a lakosságnak, hogy átlátogasson a rokonokhoz Palágykomorócra, búcsúba és templomszentelésre. Ruszkánál volt az átkelés, de így is rengetegen mentek. Csupán személyazonossági igazolvány kellett, és reggel 8 órától 9-ig átléphetünk a szovjet határt. Vissza délután 4 és 5 között. Negyven év után beleegyeztek, hogy egymás nyakába boruljon rokon, szomszéd, ismerős.

Október 7-én tartották Ruszkában Dobó István halálának évfordulóját. Ennek tiszteletére és az ünnepségre meghívót küldtek a határon túli szomszéd községeknek: Palágykomoróc, Kisszelmenc, Gállocs, Palló, Szürte, Téglás, Csap... A vendégek ugyanúgy jöttek át, ahogy az itteni lakosság ment oda.

Október 28-án este 6 órai kezdettel az Együttélés és a Magyar Kereszténydemokrata Mozgalom gyűlést tartott. A gyűlésen vendégek is részt vettek, mégpedig Magyar Ferenc, a Kereszténydemokrata Mozgalom parlamenti képviselője. Lizák Péter megköszönte Magyar Ferenc úrnak a közbenjárását, hogy átmehettünk Palágykomorócra a katolikus templom szentelésére és a búcsúra. A palágykomoróci templom újra megnyitotta ajtaját az embereknek.

1991

Május 19-én községünket meglátogatták a szovjet határon túli falvakból (Gállocs, Palágykomoróc, Kisszelmenc) azok, akiknek hozzátartozóik vannak ideát. Május 19-e községünkben nemcsak pünkösöd első napja, de a búcsú ünnepe is. Csak az időjárás nem volt kedvező, a levegő nagyon lehűlt, 9-10 fok meleg volt, s hideg szél is fúj.

Május 26-án községünk néhány lakosa meglátogatta rokonát, ismerősét a szomszédos Kisszelmencen, ahol aznap tartották a búcsú ünnepét. Résztvehetek a palágykomoróci emlékműavatáson is. Annak a harminc helybelinek állítottak emléket, akik az 1945-ös elhurcolásból nem tértek vissza. Mindegyik halottért megszólalt a harang, nevüket felírták az emlékműre.

1992

Október 25-én vasárnap délután községünk lakosai nagy szeretettel emlékeztek meg a második világháború áldozataira, elhunyt szeretteikre, hozzátartozóikra, ismerőseikre. Emlékükre a parkban emlékmű állítatott a lakosság jótékony adományaiból, valamint a községi önkormányzat költségeiből.

„Az igazak emlékezete áldott.”

(Példabeszédek 10.7a)

Egy órától hangszórón visszaemlékezést közvetítettek az elhunytakra, és énekek hangzottak el harmonika kíséretében:

Szeressük egymást gyerekek, hisz a szív a legszebb kincs.

Ennél szebb szó, hogy szeretet, a nagy világon nincs.

Az élet úgys tovaszáll, a sír magába zár.

Szeressük egymást gyerekek, hisz minden percért kár...

Az énekeket követte a harangszó, csenditással, mint a halottaknak szokás.

Pünkösdkor Nagyszelmencben minden évben megtartják a görög katolikus templomban az úgy nevezett templomi búcsút. Az idei pünkösdön a templomi búcsú nagyobb processzióval történt, mint máskor. A helyi lelképásztoron kívül jelen volt még a kerületi esperes Dobráról, egy szerzetes Magyarországról, és a meghívott hívek a kárpátaljai Palágykomorócról, ahol 1991. szeptember 7-én a nagyszelmenci görög katolikus hívek vettek részt volt anyaegyházuk templomának szentelésén. Palágykomorócról körülbelül háromezren jöttek át a nagyszelmenci búcsúra. E nap örömnapp volt a hívek számára, mert a testvérek, a rokonok és a barátok szeretetvendégségben is találkozhattak.

(Nagyszelmenc krónikájában az 1993-as évről és a következőről 1994 végén semmilyen bejegyzést sem találtam, a krónika azután már nem jutott a kezembe.)

1995

Júniusban vagy két hétig a nagyszelmenci iskola kémiai szertárában laktam, 13-án kedden déltáját az iskolaigazgatóval beszélgettem, tetszett neki az elgondolás, hogy hívják meg ezen a nyáron a kisszelmenci gyerekeket egy kétéltős táborozásra. „ők is lakhatnának itt az iskolában!” – mondta az igazgató.

Csörgött a telefon. A nagyszelmenci polgármester engem keresett, hogy szeretne valamit megbeszélni, menjek föl a község házára, „de minél hamarabb”. Vártam egy fél órát, s azután gyalog indultam el hozzá. Már kinn állt az ajtóban, csillogott a szeme, s mondta, hogy van egy kis probléma: „Itt tartózkodik a faluban, bejelentkezés nélkül, veszünk fel egy jegyzőkönyvet, hogy mi célból, milyen tevékenységet fejt ki”. Bementünk egy irodába, világosból sötétbe lépve nem tudtam megkülönböztetni az arcokat, de láttam, hogy ül bent valami egyenruhás is. És nagy röhögés, ott van V. P. Kisszelmencből, meg egy kistéglási ismerőse, vodkának rendesen. Az egyenruhás a helyi csendőrpáncsnok.

V.-ék azért tették meg Kisszelmencről Ungvár–Felsőnémeti felé a hetven kilométeres kerülőt, hogy a nagyszelmenci polgármestert és a szlovák csendőrpáncsnokot meghívják a falugyűlésükre. A kisszelmenciek ugyanis már régóta szeretnék, ha a falu két része között, a 342-es határkőnél havonta egyszer felemelnék a sorompót, hogy újra megnyíljon a gyalogos határátlépés lehetősége. De amikor ennek érdekében az ukrán hatóságokhoz fordulnak, ez a rendszeres válasz: „Szlovák nyelven hotyját!”

A nagyszelmenci polgármester és a csendőrpáncsnok megígérte, hogy elmegy Kisszelmencre, és el is fogják a falugyűlésen

mondani, hogy ők szintén pártolják a kishatárátlépő megnyitásának gondolatát, azután ki-ki a saját hatóságainál, Kijevben illetve Pozsonyban intézi, amit kell. Rögzítették az időpontot: 1995. június 25. vasárnap délután 3. V. barátom ezután azzal zárta le a gyerektábor ügyét, hogy nem kell ilyesmiket szervezni, mert úgyis nyílik most már a határ. Megbeszéltem vele, hogy a falugyűlésekre én is kimegyek.

Egy hét múlva újra találkoztam a nagyszalmenci iskolaigazgatóval, aki visszakozott a tábor ügyében, mondván, hogy várjunk ezzel, amíg lefutnak a bajok az iskolaügyben. Inkább sítábort, majd a télen.

Azán telefonáltam V. P.-nek, lesz-e falugyűlés, menjek-e. V. volt bent a járásnál, hogy a falugyűlésre meghívja Andrusz járásfőnököt. Csak a helyettesével, Szejkovszkaja Natáliával tudott beszélni, aki kistéglási születésű magyar. Szejkovszkaja járásfőnök-helyettes asszony elmondta neki, hogy ők most nem tudnak ezzel foglalkozni, mert Kárpátaljára jön Kucsma elnök, és arra készülnek. Hatalmas ciroksöprűkkel napok óta takarítják az utcákat, hogyha Kucsma június 21-én szerdán elhajt rajtuk, tiszták legyenek. Egy héttel el kell a falugyűlést halasztani. V. P. kiballagott a Kis- és Nagyszalmencet kettézáró sorompóhoz, odahívatta a túloldali polgármestert, hogy 1995. július 2-án vasárnap az új időpont, át tudnak-e menni? Át.

Június 30-ikán reggel negyed hatkor fölhívtam V.-t, hogy induljak-e a vasárnapi falugyűlésre? Az ukrainai áramszünetek miatt csak korán reggel lehetett odatelefonálni, napközben és este reménytelen volt.

– Nem lesz gyűlés, ne gyere. A járásnál azt mondták, hogy úgy sincs pénz a határyitásra, kár bolygatni az embereket. Parkolót kell csinálni, oda kell vezetni a vizet, villanyt, vécét építeni... Vagy kétmilliárd kuponba kerülne. Mátyóc–Pállónál is eldöntötték, hogy lesz átkelő, mégse tudják megnyitni, mert nincs rá pénz.

– Erőltetni kellett volna. Álljanak ki a hatóságok a falu elé, jelentsék ki, hogy ők is egyetértenek a határátkelő megnyitásával, szülessen erről egy nyilvános határozat, és záradékolják, hogy a költségekre minél hamarabb elő kell teremteni a pénzt.

– Hát tudod, hogy mindent egyedül csinállok. Nem segít nekem senki semmit, egyetlen egy hivatalos ember be nem jött velem a faluból Ungvárra, a járáshoz. Ott különben is azt mondták, hogy ha majd újra tárgyalunk erről, mert én napirenden fogom tartani, ne falugyűlést rendezzünk, oda nem szívesen jönnek el, mert csak összezsúfolódnak az emberek, és össze-vissza kiabálnak, hogy nincs víz, nincs út, nincs a gáz bevezetve... Inkább szűkebb körben tartsunk majd egy kerekasztal-beszélgetést arról, hogy mit lehetne tenni. De ősznél hamarabb elő se vegyük ezt a dolgot.

Kedves Battyá!

Kisszalmenc, 1996. X. 29.

Ahányszor a telefon vasárnap reggel megcsörren: Kalifornia! De sose Battyá szól bele. A leveleimre se kapok választ, pedig már kettőt is írtam.

Tudatom Önrel, hogy mi hála a jó Istennek egészségesek vagyunk, amit viszontkívánunk magának is a jó Istentől. A sok munkának lassan vége lesz. A szeptember igen kibabrált velünk, mert nagyon sok eső esett, és a betakarítás egy kicsit elmaradt. Két hete szedtük ki a répát, itt voltak az anyósék is segíteni. Megemlegettük, hogy Battyá akkor járta be a határt, mikor kapáltuk.

Még a kukoricát nem törtük le, meg egy kis búza maradt még bevetni. Na, de jó az Isten, megsegít, hogy mindent sikerüljön elintézni. Itt van a közös barátunk, elhozta Battyá levelét és a fényképet. Most még egyszer írok, remélem, ezt megkapja, mert megkérem a barátunkat, hogy ő adja fel Magyarországon.

Itt nálunk az egész falu megemlegeti Battyát ma is. Az egyik katolikus újság is megemlékezett Battyáról, megírták, mikor volt Ráton első áldozó, hogy Ausztriában és Magyarországon tanult teológiát, azután Mindszenty bíboros úr pere idején Battyát is elfogták, megkínózták, és csak 1956-ban tudott Magyarországról elmenekülni. Ezekről a dolgokról nem beszélt nekünk eleget! A templomudvaron a mise után, ha megállunk, mindég valaki megkérdezi, hogy van, mit tudunk magáról. Nagyon sokáig nem tudtam mit mondani, mert nem kaptunk levelet és nem is beszélünk. Most végre megnyugodtunk, és mindenkinek elmondtam, hogy Battyá szerencsésen megérkezett. Az anyósék is megkapták a levelet és a fényképet. A gyerekek is nagyon sokszor mondogatják, hogy Battyá hiányzik nekik. Az angol tanulás is megy lassan, már tudják az ábc-t!

Annyit hálálkodik Battyá a vendéglátásért. Gondolom, hogy észrevette, nem volt a terhünkre. Úgy hozzánk nőtt, míg itt volt, hogy mikor elment, már nagyon hiányzott. Nincs olyan óra, meg főleg az asztal mellett, hogy ne emlékeznénk meg még ma is magáról.

Nálunk már elég hideg van, voltak már kisebb fagyások is. Ha befejeződik a munka, több időnk lesz a gyerekekkel is foglalkozni. Átdadtam az üdvözlését az anyóséknak, megvannak ők is. November elsején fogja Béla atya megszentelni a keresztet, amit a temetőben állítottam.

Szeptemberben megtörtént nálunk az új pénz bevezetése. Már nem vagyunk milliomosok. A kupon helyett az új pénz a griveny, 1 griveny 100 000 kupont ér, 1 dollár pedig 1 gri 80 kopekot. Úgyhogy most már nagymama sem kap kolhoznyugdíjnak százazreket, hanem csak 37 grivenyt. Ugyanannyi, csak levették belőle a sok nullát, de azt se fizetik ki neki, csak több hónapos késéssel. Negyven év kolhozmunka jutalmaképpen megélni se tudna, ha nem állnánk mellette. Pedig mi is elvesztettük mindenünket. Amikor szétesett a Szovjetunió, a takarékbba tett pénzünk teljesen elvesztette az értékét. Mintha ellopták volna az addigi életünk munkáját.

Mondta a barátunk, hogy beszélt Battyával telefonon. Mi is nagyon szeretnénk, én meg is próbálom, elkértem a számot. Tudom, hogy Battyá még gondolkodik a költözésen. Mi is nagyon sokszor felemlítjük! Meg is értem, hogy Battyának nehéz dönteni. Hiszen meg van szokva a jó meleg Kaliforniához. Itt volt nálunk, látta a körülményeket. Most is petróleumlámpa mellett írom a levelet, mert minden nap kikapcsolják az áramszolgáltatást. Egyik nap délig, másik nap déltől este 8-10-ig. Szombat és vasárnap sem kivétel. Ezért a feleségemmel úgy beszélünk meg, ha Battyá úgy határoz, hogy ide nem költözik hozzánk, költözzön hozzánk Magyarországra úgy, hogy mi megyünk oda. Nagyon szépen kérem, válaszoljon őszintén, hogy tudjuk magunkat mihez tartani. A választ küldje a magyarországi címre.

Zárom soraim, maradunk szeretettel, akik sokat gondolnak magára és sokszor csókolják:

a V. család

A levelet megkaptam, amiben jól leírtatok mindent. Teljesen megértettem, jól esett, hogy föl hívtatok kétszer is. A telefonon mondtam nektek, hogy nekem egy hónappal ezelőtt nagy karambolom volt. A kocsimat teljesen összeroncsolta, és engem a mentő kórházba vitt. Hála Istennek csonttörésem nem volt, de sok zúzódás lett a testem különböző részén. Az orvoshoz járok hetente kétszer-háromszor. Egy új kocsit vettem, mert itt kocsi nélkül nem lehet létezni.

És ott nálatok mi az újság? Gondolom, hogy beállott az ős, és jön a tél.

Ha nem tudnék imi karácsony előtt, hát kellemes karácsonyt és boldog új évet kívánok mindnyájatoknak.

Üdvözetemet add át a rokonoknak, barátaimnak és a papságnak is.

Szeretettel csókol mindnyájatokat a
Csendes-óceántól:
Bátyátok

Kedves Bátyya!

Kisszelmenc, 1997. III. 20.

Kívánom, hogy levelem a legjobb egészségben találja. Lassan elmúlik a tél nálunk is. Még éjszakánként van fagyás és a szél is nagyon fúj már egy hete, teljesen téli az időjárás. Most van egy kis időm, hát írok Bátyyának egy pár sort. Sajnos a múlt év igen rossz év volt a számunkra. A telep disznóállományának a fele sajnos kidöglött, nagy volt az éves ráfizetés, ezért úgy határozott a vezetőség, hogy mindent felszámolnak. Tehát április 1-től munkanélküliek leszünk az asszonnyal együtt, mind a ketten, sajnos. Munkahely, sajnos, egyelőre nincs kilátásban. Megpróbálunk komolyabban a földdel foglalkozni. Csak az a baj, hogy mindenféle technika, gépek, már drágábbak itt, mint külföldön. Ezért megpróbálok egy pályázatot megpályázni Budapesten 10 000 dollárra, amit öt éven belül kellesz kisebb összegekben visszafizetni, csak még a kamatot nem tudom pontosan. Persze, még az sem biztos, hogy megkapom. A pénzt arra akarnám fordítani, hogy veszek egy kombájnt. De nem tudom, érdemes-e, mert itt nálunk a gyerekek jövője, sajnos, nincs biztosítva. A tanítás annyira felületes, hogy fogalom. Nincsenek tankönyvek, a programot csak a tanítók állítják össze. A fizetésük kicsi, ezért nem törődnek eleget a gyerekekkel. A kilátásaink siralmasak. Na, de jó az Isten és csak megsegít, és valahogy megleszünk. Hála Istennek jó egészségben vagyunk. Igaz, az influenzán mind átestünk.

A rokonság is megvan elég jól, nem betegek. Karcsi lerakta a fundamentumot a múlt nyáron. Imi is jól van, ha sikerül, akkor vele ketten kivesszünk egy nyári szezonra egy kombájnt árendába. Igaz, elég sokat kellesz érte fizetni, de ha az Isten megsegít, akkor megéri.

Zárom soraim, maradunk nagyon nagy szeretettel, akik nagyon sokat gondolnak magára, és sokszor csókoljuk, kellemes húsvéti ünnepeket kívánunk:

a V. család

A választ küldje, Bátyya, a magyarországi címre!

Kedves Bátyya!

Budapest, 1997. V. 27.

A levelét megkaptuk, örülünk, hogy jó egészségben van, amit mi is elmondhatunk magunkról.

Az asszonnyal folytatott telefonbeszélgetése után eljöttem Budapestre, hogy kiderítsem, milyen áttelepülési lehetőségek vannak Magyarországra.

Megtudtam, hogy a Magyarországra való áttelepülésnek két lehetősége van. Az egyik igen bonyolult és több évig is eltart, kettőig biztosan, de ha az embernek nincs szerencséje, és a dolgok akadoznak, akkor lehet abból három is. Amikor pedig Magyarország belép az Európai Unióba, akkor ez a forma annyira meg fog nehezedni, hogy szinte lehetetlen lesz kiköltözni.

Az első lehetőség a közöségi áttelepülés, amikor az ember kéri Magyarországra honosítását azon az alapon, hogy magyar, és a szülei, nagyszülei ugyancsak mind magyarok, és magyarországi illetőségűek voltak. Mindezt hosszadalmas úton, a mi esetünkben szlovákiai levéltárból beszerzendő papírokkal, bizonyítani is kell. De ez mind kevés, egyúttal bizonyítani kell azt is, hogy a magyarországi megélhetéshez van anyagi háttér. Amikor az összes papír összejött, Ungváron az áttelepülési kérelemmel együtt mindet be kell adni a főkonzulátusra, és elkezdhet az ember, családotul, várakozni, hogy mikor mondják: igen.

Gyorsabb a pénz útja. Akinek magyarországon cége, például Kft.-je, vagyis korlátolt felelősségű társasága – németül GmbH, angolul Ltd. – van, az rögtön kap családotul, lényegében korlátlan időtartamú tartózkodási engedélyt. Ha pedig valaki magyar, a honosítást, az állampolgárságát Kft. vagy más cég tulajdonosaként Magyarországon lakva intézheti. Napok alatt lehet Kft.-t alapítani, ha megvan hozzá a pénzügyi fedezet, amiből az következik, hogy cégalapítás segítségével hetek alatt az egész családommal együtt át tudok költözni Magyarországra.

Kft.-énk azonban nincs.

De Bátyya a telefonban komolyan utalt rá, hogy anyagiakban segíti Magyarországra az áttelepülésünket. Úgy gondoljuk hát, hogy számíthatunk Bátyya segítségére, hiszen a telefonban olyan felajánlást tett nekünk, ami Magyarországon elegendő egy ház megvásárlására. A pénz Magyarországra juttatásának járható útja nem a csekk-küldés, hanem az átutalás. Van Magyarországon devizaszámlánk, amelyre a világ bármely országából lehet pénzt átutalni. Mellékelem a bank címét, a folyószámlaszámot, és a

bank telefonszámát is, de telefonon biztosan csak általános tájékoztatást fognak adni, és a mi folyószámlánkról semmiféle felvilágosítást nem nyújtanak, hiszen, mint azt Bátya bizonyosan tudja, a banktörvények ezt nem teszik lehetővé. Így van ez Amerikában is. Mihelyt a pénz a folyószámlán van, azonnal tudunk házat venni, s ezután az egész család hivatalosan átköltözhet Magyarországra.

Mi magyarok vagyunk, s így az átköltözés után, a biztos egzisztencia birtokában egy éven belül megkapjuk a magyar állampolgárságot.

Ennyi volna röviden az átköltözés ceremóniája, most már Bátyán múlik, hogy mikor vághatunk bele.
Zárom soraim, maradunk szeretettel, akik nagyon sokat gondolnak Bátyára, és sokszor csókolják:

a V. család

Kedves V. Család!

Kalifornia, ..., 1998. VII. 20.

Sajnos én innen nem tudtalak megkapni telefonon titeket, mert ti a határon laktok, és Ungvárról nem kapcsolnak benneteket. Úgy gondolom, hogy közös magyarországi barátunk segítségével keressetek ott magatoknak egy megfelelő házat, előlegezzétek le, és én akkor elviszem vagy elküldöm a pénzt. Nekem az egészségem nem a legjobb ahhoz, hogy veletek szaladgáljak. Megpróbáltam megtalálni a New York Bankot, aminek Budapesttel van kapcsolata, azonban harmincöt New York Bank van New York-ban. Én már több, mint száz dollárt költöttem a telefonálásra, hogy megtaláljam a megfelelő bankot. Ha a ti budapesti bankotok meg tudná adni a címét és a telefonszámát annak a banknak New York-ban, amelyikkel ők kapcsolatban vannak, az nagy segítség lenne számomra.

Itt küldök egy száz dolláros csekket, amint megígértem. Írjatok minél hamarabb, vagy hívjatok.
Szeretettel üdvözöl mindenkit:

Bátyátok

(Kedves Barátom,
hosszan írt budapesti leveleteket megkaptam, és megértettem belőle mindent. A probléma az, hogy én nem tudom az ottani körülményeket, és ti nem tudjátok az ittenit. Légy szíves továbbítsd ezen levelet és a csekket. Üdvözöl öreg barátod!)

Kedves Bátya!

Budapest, 1998. VIII. 7.

Augusztus 4-én jött meg a levele, s benne a csekk, 10-én megyek Kárpátaljára, úgyhogy rögtön el is viszem. A csekkre Bátya a „csak betétre” megszorító megjegyzést írta. Az ilyen csekket a magyar banknyelvben keresztvezett csekknek hívják. A „csak betétre” megszorítás azt jelenti, hogy benyújtójának, a V. családnak, nem fizetik ki a pénzt, hanem a bankban lévő számlájára tétetheti rá, és onnan aztán természetesen már fölveheti. Az eljárásnak költsége van, mintegy 20-40 USD, az ellenőrzési idő pedig körülbelül egy hónap. Viszont Bátya ebből majd láthatja, hogy a V. család számlája létezik, és kifogástalanul működik, s ugyancsak létezik és kifogástalanul működik a bank is, amelyik a folyószámlát vezeti. A banknak és a folyószámlának az adatai az 1998. május 27-én küldött levélben benne vannak. Ennek banknak az USA-ban több correspondence bankja van. A correspondence bank, magyarul levelező bank, azt jelenti, hogy átutalások és más bankügyek intézésében egymással kapcsolatot tartanak fenn. Megszereztem az amerikai correspondence bank központi címét:

City Bank N. A.
399 Park Avenue
New York
10043 USA

Most már könnyű megtalálni a világ egyik legnagyobb bankjának, a City Bank National Association ügyfélszolgálatának a telefonszámát, s Bátya mindenről tájékozódhat. Biztosan van ott New Yorkban a City Banknál valaki, aki a közép-európai, vagy a kelet-európai, netán kizárólag a magyar bankügyekkel foglalkozik – ezt a munkatársat kell telefonon keresni.

Igaz, hogy mi itt nem ismerjük az amerikai problémákat, a bankátutalások azonban Londonban, Tokyóban, Budapesten, és New Yorkban nagyjából egyformán intéződnek.

A házvásárlás ügyében Buda kömyékén gyűjtjük az információkat, már elég sok konkrétum van, de több kell, hogy még jobban lehessen válogatni. Egy barátom segít ebben, így nem kell kifizetni az ügynöki jutalékot, amely szokásosan a vételár két százaléka.

Az előleg tíz százalék szokott lenni, ami azt jelenti, hogy például egy ötmillió forintos ház – ez egy elég közepes ár – leelőlegezése félmillióba jön. Ezt nagyon szigorúan veszik. Ha az ember a szerződésben rögzített határidőhöz képest késik, akkor elvesztette a kifizetett előleget. A V. család két félmillió előleg elvesztésének következtében elszegényedne, vagyis az előlegügyeket nagyon komolyan kell venni.

Jó egészséget kíván jó barátja!

Kedves V. Család!

Kalifornia, ..., 1998. VIII. 17.

Itt küldöm a megígért tízezer dollárt. Hívjatok azonnal, ha megkaptátok. Előlegezzétek le a házat, mielőtt beáll az ősz.

Szeretettel csókol mindnyájatokat:

Bátyátok

1999

Címet és zászlót támasztott föl magának Nagyszelmenc a mocsaras múltból: zöld mezőben két aranypáncélos teknős áll szemben egymással. A folyókat ezüstsávok jelképezik. A falu zászlaja zöld-fehér-sárga sávos. 1999. augusztus 22-én, vasárnap a görög katolikus templomban megszentelték a címet és a zászlót. Az ünnepségen felolvasták a kisszelmenci bíró üdvözlő levelét, de a túloldali hivatalosak közül senki se jelent meg a nagy eseményen. A falunapra helyben kiadott térképen Kisszelmenc fel sincs tüntetve. Nagyszelmenc fél, hogy ha megnyílik a határ, Ukrajnából megindulnak az éhesek, és föleszik a kenyérüket.

Szeptember 4.

„Véleményem szerint, aki Kárpátalján érvel Kucsma elnök újbóli megválasztása mellett, annak viszonylag könnyű dolga van. Hisz rengeteg konkrét tény bizonyítja, hogy Ukrajna jelenleg első embere sokat tett és tesz ezért a régióért. Hogy csak a legfontosabbakat említsen: közsímet az árvízkárosultakról való messzemenő gondoskodása, a sorsukra való személyes odafigyelés. [...] Emellett ne feledjük: a világ vezető politikusai több éve személyesen, s nem csupán szavaiból, hanem konkrét tetteiből ismerik mostani elnökünket. [...] Vannak, akik úgy képzelik, hogy Kucsma nem is tud az elmaradt fizetésekről, nyugdíjhátralékokról, a családok nehéz helyzetéről. Nos, ezeken a találkozókön fényesen bebizonyosodott, hogy az elnök pontosan tájékozott a lakosságot érintő problémákról. [...] Még egy fontos momentumra hadd hívjam fel a figyelmet: mivel Ukrajna alkotmánya nem engedi meg, hogy az a személy, aki korábban két elnöki ciklust tud maga mögött, egy harmadik ciklusra is elnöknek jelöltesse magát, Kucsma elnöknek újbóli megválasztása után nem kell majd egy sikeres újabb elnöki kampány reményében a különböző pártok kegyeit keresni. Szabadon megvalósíthatja azokat az elképzeléseket, amelyek az ország felemelkedése szempontjából nélkülözhetetlenek.”

„Kucsma Kárpátalján már bizonyított” – Erdélyi Károly
elnökválasztási kampánybizalmi nyilatkozata a Kárpáti
Igaz Szóban, Kovács Elemének.

A V. család a nyár végén beköltözik a budapesti agglomerációban vásárolt házába, Bt.-t alapít, megkezdí honosítási intézését; várja a végleges letelepedési engedélyt. A hivatal a tél elején még az 1998-as honosítási kérelmek feldolgozásánál tart.

2000

A V. család januárban folytatja várakozását a végleges letelepedési engedélyre.

Nagyszelmenc lakóinak száma 1910-ben 844; 1941-ben 929; 1999-ben 611. Kisszelmenc lélekszáma ugyanezekben az években: 278; 319; 217.